

Vsej strokovni in splošni javnosti

Ljubljana, 23. 5. 2024

Zadeva: IZJAVA ZA JAVNOST

Slovenija-transplant pojasnjuje: Ne povezujte evtanazije z darovanjem organov. Realnih možnosti za zlorabe ni.

Ob bližajočem posvetovalnem referendumu glede zakonske ureditve pomoči pri prostovoljnem končanju življenja se v javnosti in medijih pojavljajo zastrašujoče povezave med evtanazijo in darovanjem organov. Skrbi nas, ker se v javnosti uveljavljajo osebna mnenja nekaterih zdravnikov in zdravnic, ki oblikujejo zavajajoče izjave o zlonamernih praksah v sistemu darovanja organov in rušijo zaupanje javnosti.

Zaposleni odgovorni zdravniki za donorsko medicino v Zavodu Republike Slovenije za presaditve organov in tkiv Slovenija transplant podajamo sledečo skupno izjavo:

»Predloga zakona o pomoči pri prostovoljnem končanju življenja ni primerno povezovati z darovanjem organov in pri tem namigovati na razne zlorabe ali celo trgovino z organi. To so nedostojne in zavajajoče izjave, ki še najbolj škodijo tistim bolnikom, ki potrebujejo zdravljenje s presaditvijo organov. V Sloveniji imamo odličen, varen, etično naravnan in pregleden sistem darovanja organov. Zagotovljeni so številni varovalni mehanizmi, ki so usklajeni tudi z ratifikacijo konvencije proti trgovanju z deli človeškega telesa (kazenski zakonik) in še nikoli na tem področju ni prišlo do zlorab. Tako bo tudi v prihodnosti«.

»Ne samo, da obstoječ predlog zakona nikjer ne omenja darovanja organov po evtanaziji, realno takih potreb v Sloveniji ni. Smo namreč ena redkih držav, kjer ni izrazitega pomanjkanja organov za zdravljenje s presaditvijo. Z obstoječim programom zagotavljamo eno najkrajših čakalnih dob in eno izmed najnižjih umrljivosti med vsemi državami članicami EU med bolniki, ki so uvrščeni na čakalne sezname za zdravljenje s presaditvijo organov. V bližnji prihodnosti imamo ob morebitno izraženih večjih potrebah po takem načinu zdravljenja še možnosti razvoja programa darovanja po cirkulatorni smrti.«

V Sloveniji ne sprejemamo organov, ki so podarjeni po evtanaziji

Slovenija je članica neprofitne organizacije za izmenjavo organov in tkiv Eurotransplant. V mreži so tri države, ki imajo uzakonjeno evtanazijo: to so Belgija, Luksemburg, Nizozemska. Darovanje organov in evtanazija sta povsod povsem ločena in nepovezana postopka, darovanje organov po evtanaziji pa je definirano v posebnem zakonu in dovoljeno v Belgiji in na Nizozemskem.

V Eurotransplantu velja pravilo, da se organi podarjeni po evtanaziji dodeljujejo samo znotraj držav, ki imajo to prakso uzakonjeno. V Sloveniji jih torej ne sprejemamo. Glede tega smo že leta 2012 sprejeli tudi uradno etično stališče.

Predlog zakona o prostovoljnem končanju življenja nikjer ne naslavlja področja darovanja organov po tovrstni smrti

Predlog zakona o prostovoljnem končanju življenja nikjer ne naslavlja področja darovanja organov po tovrstni smrti. Javno pozivamo vse, da se darovanje organov po smrti in zdravljenje s transplantacijami ne zlorablja v politične ali druge interesne namene. Lažne in zavajajoče izjave zapirajo možnosti za etične, poglobljene strokovne razprave, ki so nujne. Navsezadnje pa so namigovanja na zlorabe, zaslužkarstvo in trgovino žaljive in ponižujoče za vse sodelavke in sodelavce v nacionalni donorski mreži in v tem segmentu zdravstva. V Slovenija-transplantu sicer spodbujamo družbene in strokovne razmisleke o temah, ki se odpirajo v povezavi z zdravljenjem ob koncu življenja ter dostojno smrtjo.

S spoštovanjem,

Prim. Danica Avsec, dr. med
Namestnica direktorja in odgovorna zdravnica

Andrej Gadžijev, dr. med.
Direktor in odgovorni zdravnik